

Isamaale

Eino Tamberg / Juhan Liiv

Laul on kirjutatud aastal 1955. Mõelgem, mis aeg siis oli...

Eino Tamberg oli vaid 25 aastane, kui selle laulu kirjutas. Päris hämmastav fakt, sest lugu ise kõlab kuidagi küpselt ja elutargalt.

Teose ettevalmistamisel ja esitamisel on kõige olulisem pöörata tähelepanu vokaalkvaliteedile ja fraseerimisele. Kõik vajalik on muusikasse ja teksti sisse kirjutatud, nii et meie ülesanne on hoida see lugu liikumises, leida õiged värvid ja öelda südameilt ära.

Loo kaks esimest takti on sissejuhatus ja see lühike hetk annab tegelikult võtme kogu loo tonaalsuse tunnetamiseks – isamaa on ilus ja valus korruga.

Nii võiks need esimesed taktid olla rahulikult läbi tunnetatud, veidi aeglasemas tempos, kui kogu järgnev materjal, selge fraseerimisega teise takti algusesse. Teise takti viimasel akordil ka fermaat.

Alates 3 taktist tempo ♩ = ca 60

Taktides 5-9 laulavad kõik hääled üsna madalas tessituuris, seega on väga oluline et säiliks teksti aktiivsus ja süngoopide erksus peale pika noodi hoidmist. 8. taktis on keskmistel häälteil kaks kaheksandikpausi!

Taktides 10-11 on julge ja kindel ütlemine, aga palun vältida agressiivsust. Need taktid viivad välja esimesse kõlavasse kulminatsiooni. 10. taktis on katkestus enne sõna „võin“.

12. taktist alates võiks kõla olla avar, soe, helge ja voolav.

Kuna fraas on pikk ja nõuab palju võhma, on oluline et hoiaksime tempot ja intensiivsust kuni taktini 17, kus takti lõpus on ka väike *ritenuto* basside trioolil.

Bass saab hingata takt 13 kolmanda löögi triooli keskel. Naistel on katkestus takt 15 teise löögi triooli keskel, meestel hingamine takt 15 lõpus, naistel hingamine takt 16 teise löögi järel.

Tähelepanu meeshäälte 16. takti teise löögi trioolile, palun seal teine kaheksandik kindlalt fikseerida.

Taktides 19-21 palun laulda võimalikult lihtsalt ja vaikselt. 19. taktis on katkestus enne viimast kaheksandikku, järgmise takti sõna „ainus“ s läheb kergelt kaheksandikpausi peale.

Järgnevas lõigus on oluline tuua välja bassi, tenori ja naishäälte polüfoonia, erinevad meloodia liinid. Taktis 23 olev tõusev tenori käik saab jätku järgmises taktis ja võiks olla veidi rohkem esiplaanil, kui naishäälte sisseastumine. Kindlasti on oluline tuua esile basside liin takt 25 lõpust. Dünaamiliselt jääb see löik *pp-mp* raamesse ja *cresc.* võiks tulla tõesti alles seal, kus see kirjas on (pigem taktides 30-31).

Naishääled ja bass saavad hingata takt 25 enne viimast veerandit, tenoritel on hingamine enne teise löögi kaheksandikku „Mu“. Naishääled hingavad takt 27 enne viimast veerandit ja samamoodi taktis 29. Takt 27 palun meeshäälteil mitte hingata, vaid ühine hingamine on takt 28 keskel.

29. takt tuleks meeshäälteil ilma hingamata üle vedada 30ndasse takti. NB! Kõik hingamised on väga kiired ja edasiviivad.

Järgnev lõik on teine suur kulminatsioon ja nõuab lauljalt palju nii füüsilist kui vaimset energiat. Oluline on mitte kogu energiat kohe välja paisata ja hoida fraasi pidevas aktiivses liikumises.

Takt 31 *ff* tundub veidi liialdatud, võiks olla esialgu lihtsalt *forte*, siis on veel võimalus dünaamiliselt edasi liikuda. Takt 33 tuleks läbida hingamata. Sopran saab hingata taktis 37 enne viimast veerandit, meestel on enne sõna „mu“ ja altidel enne kolmandat lööki vaid katkestus.

Takt 38 viimase löögi diftong palun jagada kumbki erinevale kaheksandikule, esimesele „e“ ja teisele „a“. Meeshäältel jagada diftong samamoodi. Takt 39 sõna „pik-kus“ teine silp tuleks laulda nii lühidalt, et veerand paus jääb puhtaks.

Dünaamiliselt on küll juba fraas tagasi tõmbunud aga energeetiliselt peaks veel 39. takti lõpus ja taktis 40 toimuma veel edasiviimine. *Poco rit* on alles taktis 42.

Viimased fraasid tuleks laulda kindla veendumusega, ilma suurema draama ja pateetikata.

Lõik kulmineerub viimases taktis, seega taaskord hoiame liikumist. *Ritenu*to tuleb alles 47. takti viimastel veeranditel. Takt 45 lõpus on kõigil hingamine. Taktides 44 ja 46 on katkestused enne viimast kaheksandikku.

Head harjutamist ja süvenemist,

Triin Koch